

Wijkkrant

NIEUWE PARK

Kattensingel ca. 1900

Kattensingel heden

INFORMATIE OVER DE KATTENSINGEL

vanaf pagina 9

Kattensingel ca. 150 jaar geleden

INHOUD	
Van de redactie / van het wijkteam	2
Voorlopig ontwerp Zuidelijk Stationsgebied voltooid	2
Het is feest bij Park & Dijk en Horizon aan de Winterdijk	2
De opening van de 5e expositie Gouds werk was een feestje	2
Nieuws van Gouwestein	3
Het Bankje	4
Nieuwe banken in het park	5
Balsamico-kaviaar	5
Creacafé	5

Drie Notenboomen terrein voorbelast	6
De lege jurk	6
Bomen in de wijk: Mammoetblad of Chileense reuzenrabarber	7
Groen container Crabethstraat	8
Groen Gouda	8
Nieuws uit de vogelkooi	8
Wijk in Bedrijf	8
Ons monumentale park	9
De Kattensingel op de schop	9
KWS Infra BV	10
De Kattensingel - een weg met obstakels en hindernissen	11

VAN DE REDACTIE / VAN HET WIJKTEAM

Door Ton Kooijman

In dit nummer is er veel aandacht voor de aannemers van het werk op de Kattensingel. Zoals u kunt lezen zijn de leidinggevendenden van dit karwei enthousiast over de gang van zaken in Gouda, door de betrokkenheid van de bewoners en de gemeente, die er iets moois van wil maken. Zij hebben zelf gevraagd of deze krant extra aandacht aan de Kattensingel kan besteden en ook aangeboden de drukkosten te betalen. Dat doen we dus en een beetje PR mag daar dan ook wel bij. Volgend jaar moeten we Dura Vermeer maar eens voorzichtig op dit spoor zetten. Die zijn nu echt begonnen op het terrein van de Drie Notenboomen.

Begin deze maand zijn we met acht collectanten de wijk doorgegaan voor het Oranje Fonds en voor onszelf. Met ons achten kunnen alle huizen aangebeeld worden. De opbrengst wordt officieel binnenkort bekend gemaakt, maar een voorlopige telling levert een bedrag op dat vergelijkbaar is met het vorige jaar, ruim € 700. De helft daarvan komt weer terug naar de wijk. Dat is ruim genoeg voor de volgende uitgave van deze wijkkrant. Veel wijkgenoten blijken op de hoogte van deze collecte als ze de deur opendoen, zo wordt de actie tevens een klein lezersonderzoek.

Hierboven lof voor de gemeente, nu toch wat kritiek. Want ons park lijkt zijn monumentale karakter te gaan verliezen. Dat wordt zo niet uitgesproken, maar de reactie van de gemeente na de wandeling van de wethouder door het park om de schade op te nemen stemt tot treurnis. Nog maar gauw een paar foto's nemen om te kunnen laten zien hoe het er ooit uitzag. Dan is het trouwens al moeilijk om de dode bomen te ontwijken. Het is niet alleen maar treurnis, want er staan prachtige nieuwe bankjes die prima zitten. Dus de rubriek 'het bankje' gaat het wel redden. Maar dan niet teveel om je heen kijken.

VOORLOPIG ONTWERP ZUIDELIJK STATIONSGBIED VOLTOOID

Door Peter Schönfeld

20 juni heeft het stedenbouwkundige bureau "De Nijl" de eind presentatie gegeven van het Voorlopig Ontwerp (VO) voor het Zuidelijk Stationsgebied. Vanaf 2013 tot nu, 2017, hebben alle discussies en gesprekken met alle omwonenden en belangengroepen geleid tot een uitstekend ontwerp waarop we met zijn allen trots mogen zijn. "De Nijl" heeft op voortreffelijke wijze al deze belangen en ideeën in het ontwerp verwerkt, waardoor het ook goed aansluit op de door het Bewonersinitiatief opgestelde visie voor

dit gebied. Zodra wij begin juli de presentatie van het Voorlopig Ontwerp van de gemeente hebben ontvangen zullen wij het op de website www.nieuwepark.nl zetten. Zeer de moeite waard om het te bekijken. Tot slot nog een belangrijk punt voor de bewoners van het noordelijke deel van de Crabethstraat. Dit stuk zal net zo worden heringericht als het zuidelijk deel.

Zoals de planning er nu uit ziet zal de herinrichting van het totale project vóór 2020 zijn gerealiseerd.

HET IS FEEST BIJ PARK&DIJK EN HORIZON AAN DE WINTERDIJK

Door Trudie Galama

Op vrijdag 23 juni om 09.00 uur heeft wethouder Daphne Bergman de vernieuwde schoolpleinen geopend. De leerkrachten, met hulp van een paar ouders, hebben veel werk verzet. Er zijn grote netten geplaatst om de voetballen binnen het veld te houden. Een kleurige klimwand is aangebracht op een van de gevels. Vrolijke stippen versieren de betontegels. Groene, gele en rode handbalkorven hangen als blikvangers aan de schoolmuur.

Heel toepasselijk wordt de opening met een kleurige regen van confetti verricht.

DE OPENING VAN DE 5E EXPOSITIE GOUDS WERK WAS EEN FEESTJE

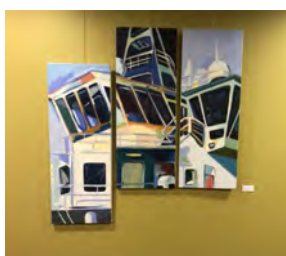
Door Sjouk Engels, Vrijwilliger adviseur kunst

Tijdens de opening van de 5e expositie Gouds Werk op zaterdag 10 juni in Gouwestein, was er veel belangstelling. De directeur van Gouwestein, Agnes van Buuren, zorgde voor een warm welkom. Behalve de kunstenaars Geri van Ittersum (fotografie), Camiel de Vries (keramiek), Jannie Veninga-Degenhart (schilderijen en keramiek), JAYVEN, Janny Veninga, (schilderijen) is ook keramiek te bewonderen van Janny de Keijzer-Prinsenbergh.

Mooi om te zien was de mengelmoe van belangstellenden: bewoners uit de wijk Nieuwe

Park, van Gouwestaete en Gouwestein, familieleden van de kunstenaars, vrijwilligers, kunstenaars en kunstliefhebbers uit Gouda en de regio. Omdat het de 5e expositie Gouds Werk was, een lustrum dus, werden de vrijwilligers Janny de Keijzer-Prinsenbergh en Sjouk Engels in het zonnetje gezet en bedankt voor de organisatie van deze exposities met een bos bloemen.

voor meer foto's zie www.nieuwepark.nl

Het bonte gezelschap liep met Geri van Ittersum mee naar zijn prachtige reisfoto's. De reisverhalen die bij de foto's verteld werden door Geri en zijn vrouw Marijke waren humoristisch en interessant. Vervolgens legde Camiel de Vries de techniek uit die hij voor zijn keramiek gebruikt heeft. In de hoge vitrinekast heeft Camiel zijn schitterende werk (privébezit) geëxposeerd en hij ontving veel complimenten van de aanwezigen. Van Jannie Veninga-Degenhart stonden twee van haar keramische werken in de kleine vitrinekast. Deze kast is door Janny de Keijzer aangevuld met haar keramiek. De keramische mannetjes zijn gebruikt voor een animatiefilm. Ook haar werk werd met enthousiasme ontvangen. Daarna liepen we met Jannie Veninga en haar dochter JAYVEN (artiestennaam) mee naar hun schilderijen. Om beurten lichten ze hun schilderijen toe. Bij de techniek "nat in nat" door Jannie

Veninga is het de kunst om de verf door te laten vloeien daar waar zij dat wil hebben. Op die manier met water en verf werken is lastig en het gaat ook wel eens mis. Wanneer deze techniek wel lukt, mag het resultaat er beslist zijn. JAYVEN schildert veel schepen in de Rotterdamse haven en Maasvlakte. Ze vertelde dat zij af en toe meevaart om inspiratie op te doen. Ze schildert zeer verdienstelijk en valt wel eens in de prijzen. Het schilderen van details van een schip, vanuit een bepaald perspectief, werd door het publiek zeer gewaardeerd.

Na de rondleiding met uitleg van de kunstenaars werden we door Gouwestein uitgenodigd voor een drankje en een hapje.

Op de foto's is te zien dat de officiële opening een zeer geslaagde bijeenkomst was.

De kunstwerken zijn tot 28 augustus te bewonderen tijdens de openingstijden van de balie van Gouwestein en sommige werken zijn te koop.

NIEUWS VAN GOUWESTEIN

Door Karin Hinke, Gouwestein

Wat is het warm. Maar wel heerlijk, het is tenslotte zomer. In Gouwestein is het hitteplan in werking getreden. Dat betekent dat de bewoners, naast de gebruikelijke maaltijden en drankjes, een extra kopje bouillon krijgen voor het broodnodige zout, tussendoor nog een lekkere smoothie, en uiteraard op zijn tijd een heerlijk ijsje. Nu maar hopen dat het weer de hele zomer aanhoudt.

De avonddriedaagse voor de bewoners was weer een groot succes. We hebben het getroffen met het weer. Alle drie de avonden was het droog, zonnig weer. De bewoners genoten. We zijn op plekjes in Gouda geweest waar je normaal niet komt. En onderweg kregen we natuurlijk een heerlijk ijsje. Alle vrijwilligers die hier aan meegewerkt hebben: hartelijk bedankt.

In de zomermaanden is in Gouwestein het zomerprogramma van kracht. Dat betekent dat niet alle verenigingen doorgang vinden. Dus wilt u deelnemen aan een vereniging, bel van te voren even met de receptie of de vereniging wel doorgaat (verenigingsboekjes zijn op te halen bij de receptie van Gouwestein, zie hierboven voor openingstijden).

Op dinsdag 4 juli is De Brug Modeservice in Gouwestein met zomermode: 2 halen = 1 betalen. U bent van harte welkom van 14.15 – 16.30 uur in de Plaza.

Op woensdag 19 juli is er weer een gezellige bingo. Entrée: € 4,00 per persoon incl. een kopje koffie of thee (betalen met pinpas). U bent om 14.30 uur van harte welkom in de Plaza van Gouwestein.

Op woensdag 16 augustus is Nieuwenhuis in Gouwestein met verkoop van nacht- en ondermode. U bent van 14.30 – 16.00 uur van harte welkom.

Op zaterdag 19 augustus treden de Troubadours op. Entrée € 3 (indien u lid bent van Servicepakket, € 5 indien u geen lid bent, betalen met pinpas). U bent om 14.30 uur van harte welkom in de Plaza van Gouwestein.

Weet u ook dat u in Gouwestein kunt komen eten. Elke dag wordt tussen 12.00 en 13.00 uur de maaltijd gereserveerd zowel in de Plaza als in de activiteitenruimte. Als u vier dagen van tevoren even naar de receptie belt kunt u reserveren. Een complete maaltijd kost € 7,90 per persoon (indien u geen lid bent van Servicepakket, als u wel lid bent betaalt u slechts € 7,50) De maaltijd bestaat uit: soep, hoofdgerecht en nagerecht. Om te reserveren kunt u bellen met telefoonnummer: tel. 0182-515655.

Betalen geschiedt in Gouwestein altijd met pinpas.

Neem ook eens een kijkje op onze website. Ook hier staan de activiteiten in Gouwestein. www.zorgpartners.nl/gouwestein
Of volg ons via facebook: <https://www.facebook.com/gouwestein>

- fysiotherapie
- manuele therapie
- bekken therapie
- psychosomatiek
- fysiotraining

In ons trainingscentrum bieden wij:
Training op Maat, Afvallen op Maat,
Fitplus, Fit to move en specifieke trainingen
voor onder meer: COPD, lage rugklachten
en valpreventie.

Fysiotherapie Oranjestaete

0182 - 75 18 11

www.fysiotherapie-oranjestaete.nl

Julianahof 210	2802 GN	Gouda
C. Huygensstraat 121e	2802 LV	Gouda
Kranepoort 4A	2831 AK	Goudarak

HET BANKJE

Door Trudie Galama

Emma (l) en Anouk (r), leerlingen van Het Segment, zijn al 3 jaar dikke vriendinnen en zitten als de school is afgelopen graag even op het bankje om bij te kletsen.

Schoolloopbaan

Zij hebben examen gedaan en zetten nu een punt achter hun Goudse schoolloopbaan. Vorig jaar hebben ze de opleiding Zorg & Welzijn met succes afgesloten. Dit schooljaar hebben ze de Horeca opleiding gevolgd, waarvoor ze een certificaat hebben gekregen. Ze vinden Het Segment een leuke school, maar zijn ook blij dat ze nu aan wat anders kunnen denken. Vakantie bij voorbeeld!

Toekomst

Emma heeft stage gelopen in een verzorgingshuis voor dementerende ouderen. Nu heeft zij daar een 28-uurscontract gekregen en is daar heel blij mee. Anouk gaat naar het Zadkine College in Capelle. Ze gaat daar één jaar Zorg en Dienstverlening volgen en de volgende stap is de kappersopleiding in Rotterdam.

Hobby's

Samen gaan ze graag naar wedstrijden van Feyenoord, hun favoriete club. Anouk voetbalt al 11 jaar bij SV Gouda. Dat betekent tweemaal trainen in de week plus een wedstrijd spelen. Nu is de zomerstop. Emma kijkt graag naar voetbal, maar het liefst rijdt ze paard. Tien jaar geleden is ze met deze hobby begonnen.

Anouk woont in Gouda en Emma in Lekkerkerk. Dus waarschijnlijk is dit het laatste afspraakje op het bankje in het park.

www.irisf.nl

NIEUWE BANKEN IN HET PARK

Door Trudie Galama

De oude banken waren aan vervanging toe; bijna doorgeroeste pootjes en sommige zittingen met kapot ijzerwerk.

nieuwe bank

De nieuwe exemplaren zijn fraai van vorm en zitten bovendien erg lekker. Het is geen bankje waar je lekker op onderuit kunt zakken, 'chillen' zoals dat heet. Maar voor een picknickkleed is altijd een plekje onder de bomen te vinden. Deze prullenbak herinnert aan het bankje dat hier een paar weken geleden nog stond. Zijn opvolger is aan de andere kant van het speeltuintje neergezet. De betonnen voeten van het nieuwe bankje konden geen plaats meer vinden tussen de enorme boomwortels.

Jammer, dat wel, want het oude bankje stond op een strategisch gunstig plekje; langs een stil pad met prima uitzicht op de spelende en klauterende kleintjes.

Mijn advies: een campingstoeltje meenemen als u met de kindertjes naar het park gaat.

BALSAMICO-KAVIAAR

Door Oksana Stolk

We kennen allemaal wel de kom heerlijke sla die – als je er een dressing overheen gedaan hebt – er na een poosje wat onaantrekkelijk gaat uitzien. Maar dat hoeft nu niet meer, want Oksana heeft een recept voor balsamico-kaviaar. En deze bijzondere "kaviaar", is bovendien erg lekker met kerstomaatjes (met mozzarella), of op een broodje tomaat, of gewoon over de sla dus. En het ziet er ook nog eens fantastisch uit!

Wat heb je nodig:

- ½ kopje balsamicoazijn
- 1 volle theelepel agar-agar
- een pipet (of een afgedankte injectiespuit)

Wat moet je doen:

Verhit de balsamicoazijn en strooi er de agar-agar* in. Verhit tot een graad of 90, het hoeft dus niet te koken. Blijf roeren, zodat de agar-agar volledig oplost. Intussen heb je een kommetje olie (kan olijfolie zijn, maar dat hoeft niet) drie uur in de vriezer goed koud laten worden. De olie stolt niet en de kwaliteit wordt niet aangetast, je kunt de olie gewoon later weer gebruiken.

Je vult een pipetje met het mengsel van balsamicoazijn en agar-agar. Druppel nu in de koude olie, er worden mooie pareltjes gevormd, net kaviaar. Leg de kleine bolletjes op de tomaatjes, de sla of waar je ze maar voor wil gebruiken. Je kunt deze balsamico-kaviaar twee weken in de koelkast bewaren.

*agar-agar is een plantaardig product dat te gebruiken is als gelatine (dat immers gemaakt wordt van bindweefsels van zoogdieren en dus een dierlijk product is). Agar-agar wordt gemaakt van wier. Het is smaak- en reukloos. De bindkracht van agar-agar is twee keer zo groot als die van gelatine en de agar-gel is minder gevoelig voor zuren. Agar-agar is ook nog eens goedkoper dan gelatine.

CREACAFÉ

Door Marianne Waalwijk

Het Creacafé is een maandelijkse gezellige creatieve avond voor bewoners van onze wijk, maar ook andere creatieve bezoekers zijn welkom. We zijn er elke 2e woensdagavond van de maand van september tot mei. We bieden diverse creatieve activiteiten aan, ook hebben we wel eens gasten die een leuke creatieve hobby hebben en ons daar iets van laten zien en vervolgens gaan we dat zelf ook eens proberen natuurlijk. De resultaten kunt u bekijken op ons blog, www.creacafegouda.blogspot.nl. We hopen u in het najaar ook eens te mogen begroeten bij het Creacafé; houd de wijkkrant in de gaten, daar komt het programma in te staan.

DRIE NOTENBOOMEN TERREIN VOORBELAST

Door Peter Schönfeld

De activiteiten op het terrein van de Drie Notenboomen vorderen gestaag. De voorbelasting is aangebracht en onlangs is begonnen met de verticale drainage, hetgeen de periode van voorbelasting verkort. Speciale aandacht is besteed aan de grote boom aan de rand van het terrein, opdat die zo min mogelijk last heeft van de voorbelasting. Hopelijk kan er midden 2018 met de daadwerkelijke bouw begonnen worden.

Een poëtische bijdrage van een inwonster van Gouwestaete

DE LEGE JURK

Door Inge Kuin

Voor het huis waar ik woon, staat een kunstwerk. Mooi, echt mooi. Het is vast moderne kunst, waar ik niet zo dol op ben en ook niet veel verstand van heb. Maar dit kunstwerk vind ik prachtig. Het doet me wat. Altijd, als ik er aan voorbij ga, trekt het mijn blik naar zich toe. Wat is dat toch, dat ik steeds maar naar dit kunstwerk moet kijken. Het is nogal uitzonderlijk, het stelt namelijk een JURK voor. Een jurk, die

dan ook nog eens van metaal is en...LEEG! Er zit niets in! Een jurk behoort gevuld te zijn met een lichaam, toch? Met een vrouwenlichaam met zachte vormen, zachte lijnen en zachte rondingen.

Ik heb er diep over na moeten denken, en ik geloof dat ik weet waarom de kunstenaar, de maker van dit beeld, die jurk leeg heeft gelaten. Hij wil namelijk, dat WIJ zelf, de bekijkers van dit stuk kunst, de lege jurk gaan OPVULLEN. Waarmee, vraag je je af? Het antwoord is: met onze FANTASIE. Dat is wat de kunstenaar beoogde. Ik weet het zeker! En voordat ik het zelf in de gaten had, was ik al bezig de jurk te vullen. Luister allen:

Een dansend jong meisje droeg deze jurk op haar eerste bal. Ze zou haar grote liefde ontmoeten, de Weense wals zou ze met hem dansen, zwierend over de dansvloer, zo van een, twee, drie....een, twee, drie..... Haar hete wangen zou ze tegen zijn schouders leggen en hij zou fluisteren: "ik hou van jou!". Later staan ze op het balkon om verkoeling te zoeken. De wind waait de lichte stof van haar jurk op, de mouwtjes fladderen in de zachte nachtlucht.

Dan, plotseling een donderslag! Het lieve jonge meisje is weg! Verdwenen uit haar jurk, die haar zoveel geluk had beloofd. Hij staat versteend, met zijn armen om een lege jurk! De jurk voelt koud, hard, hij is van metaal, en leeg! ONTZETTING! Met een ijzingwekkende kreet stort de jonge man bewusteloos ter aarde.

Wat is er gebeurd? Zal dit raadsel ooit opgelost worden? Even Peter R. de Vries bellen?

Langzaam opent de jonge man weer zijn ogen, kijkt om zich heen met een afwezige blik. Langzaam verzamelen zijn hersenen de brokstukken van het gebeurde. WAT IS DIT? Hij, die net het mooie jonge meisje in zijn armen hield, zit rechtop in zijn bed, ZIJN EIGEN BED! Het angstzweet parelt over zijn voorhoofd. Waar, o waar is die mooie jonge vrouw, waar de ijzeren jurk? Verward kijkt hij om zich heen. Ah, daar is ze, ze ligt naast hem, in ZIJN BED. De dekens ver over haar gezicht getrokken. En weer ontsnapt aan zijn keel een schreeuw, maar deze keer een schreeuw van vreugde. Deze vreugdeschreeuw deed de naast hem liggende figuur ontwaken. Zij schiet omhoog uit de diepte van haar slaap en haar dekens. Het is..... ZIJN VROUW, zijn EIGEN VROUW! 92 kilo schoon aan de haak, haar haar gedraaid in paarse papillotjes, haar gezicht dik onder de Nivea crème.

Hij stopt verschrikt een punt van zijn bedlaken in zijn mond om die opnieuw in hem opkomende schreeuw te verstikken. "Wat is er schat," roept zijn vrouw, "heb je slecht gedroomd? Zal ik een kop hete melk voor je maken?". De droom moet nog wel heftig zijn geweest! "Ja" dacht hij "heftig was het. Maar waarom, waarom zijn dromen

toch geen werkelijkheid? “

Dromen, lieve mensen, zijn geen werkelijkheid. Het zijn beelden, die komen en gaan. Het zijn vluchtige schimmen, en niets anders. Maar bij tijd en wijle zo mooi, zo mooi, zodat je zou wensen, dat de nacht wel 48 uur zou duren. Maar die ijzeren jurk staat nog steeds voor ons huis. Met een sierlijke taille en fladderende mouwen. Maar... ze is hol van binnen, en zo zal het ook wel blijven. Tenzij....tenzij dat WIJ die jurk gaan vullen, met onze FANTASIE.

Voor Gerhard Bakker, de schepper van het sierlijke kunstwerk, waar ik zo graag naar kijk.

BOMEN IN DE WIJK MAMMOETBLAD, OF CHILEENSE REUZENRABARBER

Door Marijke van Ittersum

De enorme pol mammoetblad (*Gunnera tinctoria*) die naast de vijver staat in het park schuin tegenover nr. 31 is natuurlijk geen boom. Maar het is wel een onderdeel van de beplanting van het park dat je niet gauw over het hoofd zal zien. In de zomer tenminste, want in de winter trekt hij zich volledig terug onder de grond. En hij staat er al jaren en jaren. Wij wonen nu 20 jaar in het park en toen we kwamen, stond hij er al. Daarmee is hij echter bij lange na niet de oudste in Nederland; in de Hortus van Artis staat er ook een, al vanaf 1905!

Uiterlijk

De Chileense reuzenrabarber groeit als gewone rabarber, gewoon in een pol. Maar verder is alles aan het mammoetblad (zijn tweede Nederlandse naam) groot. Zijn stelen kunnen wel twee meter worden, de bladeren kunnen een doorsnede van 1,5 meter krijgen. Er zitten centimeters grote, scherpe stekels aan de stelen, zodat het geen wonder is dat je er nooit kinderen ziet spelen. De bloeikolven, die tegelijkertijd met de bladeren verschijnen kunnen wel tot een kleine meter hoog worden en zijn dik en vlezig. Het bloemetjes zelf is het enige aan deze plant dat onooglijk

klein is. Het heeft een groene, vaag rode kleur.

Maar in het najaar verandert alles. De bladeren verkleuren bruin, verschrompelen en sterven af. Zo blijft er weinig over van de enorme pol. Het is verstandig in de winter de plant goed af te dekken met een flinke laag haksel (en de resten van zijn eigen bladeren), want de *Gunnera* is maar matig winterhard.

Bovendien dienen het haksel en de plantresten als mest en hoef je de plant verder echt niet bij te mesten. Zou je er toch wat koemest(korrels) bij doen, dat zal de plant in de lente bijna exploderen!

Herkomst

De *Gunnera tinctoria* is afkomstig uit Chili. Daarom wordt hij ook wel de *Gunnera Chilensis* genoemd. Niet te verwarren met zijn neefje uit Brazilië, de *Gunnera manicata*, ofwel de *Gunnera Brasiliensis*. Die is nog een tikkeltje groter, maar bloeit in veel lossere kolven en heeft plattere bladeren. Overigens worden de beide planten van harte door elkaar gehaald op internet. *Gunnera*'s mogen dan wel op enorme rabarberpollen lijken, ze hebben plantkundig gezien niets met rabarber te maken (en ze zijn ook niet eetbaar). De naam is een eerbetoon aan Johann Ernst Gunnerus. Dat was een Noorse bisschop en botanist uit het midden van de 18de eeuw, die afwisselend in Denemarken en Noorwegen woonde en werkte.

Eigenschappen

De familie van de gunnera telt ongeveer veertig soorten, maar in Nederland zien we eigenlijk alleen de *tinctoria* en heel af en toe de *manicata*. De *Gunnera tinctoria* is tweehuizig. De plant heeft drassige grond nodig, dus het plekje naast de vijver is prima gekozen. En de plant heeft ruimte nodig, ook in dat opzicht staat hij daar prachtig aan de vijver. Je zou overigens uitstekend schaduwplanten onder de gunnera kunnen houden, of je kunt een fraaie combinatie maken met siergrassen, maar nu staan er alleen distels en ander onkruid omheen en eronder. Zelfs de grasmaaier mijdt kennelijk de stekelige plant en gaat er met een grote boog omheen.

Niet alle gunnera's hebben van die nare stekels. De *Gunnera insignis* bijvoorbeeld, die in Midden-Amerika voorkomt, wordt als paraplu gebruikt en heeft daarom de bijnaam "Sombrilla de pobre" (armeluisparaplu).

Bijzonderheden

Behalve een voorkeur voor wat zurige grond, stelt de gunnera geen hoge eisen. Voor ziekten zijn ze niet gevoelig. Maar slakken zijn niet bang voor de stekels, en ze zijn dol op vochtige donkere hoekjes, dus het mammoetblad is wel enigszins bevreesd voor deze vrijpostige etertjes. Wil je de pol vermeerderen, dan kun je in herfst en winter zaaien, of in het voorjaar de plant delen. Dat laatste wordt het meest gedaan en is erg gemakkelijk. Je steekt met een scherpe spade een stuk van de plant af, (met een groeipunt, dat is waar een blad tevoorschijn komt) en je poot dat weer in de grond. Het gaat bijna altijd goed.

Tot slot

Wij mogen dan blij zijn met onze Chileense reuzenrabarber; niet iedereen is even enthousiast over de Gunnera. In Ierland bijvoorbeeld is hij verwilderd en plaatselijk tot een ware plaag geworden. In kranten en tijdschriften aldaar lees je dan ook oproepen om deze "invasieve exoot" met wortel en tak uit te roeien!

GROENCONTAINER CRABETHSTRAAT

Door Marianne Waalwijk

Bewoners van de Crabethstraat werden onlangs verrast toen de groencontainers werden weggehaald. Inmiddels waren er wel kleinere containers geplaatst die wel handig zijn voor het groente en fruitafval maar voor tuinafval zijn deze containers niet geschikt. Bij navraag bleek dat de grote containers niet werden vervangen, het tuinafval kon nog twee keer per jaar in februari en november worden aangeboden en verder door bewoners zelf worden afgevoerd naar de gemeente. Nu hebben de huizen in onze straat behoorlijke tuinen waar natuurlijk juist in deze periode veel afval uit komt dus dat is niet zo'n handige regeling. Naar wat heen-en-weer gemail, hebben wij van de Cyclus een groene container gekregen die eens in de twee weken wordt geleegd. Daar zijn we erg blij mee en we bedanken Cyclus graag nog eens voor deze oplossing!

We kunnen ons voorstellen dat ook andere bewoners belangstelling hebben voor een eigen groencontainer, neem even contact op met Cyclus.

GROEN GOUDA

Half juni is de Energiecoöperatie Groen Gouda van start gegaan. Dat gebeurde in het Huis van de Stad. Deze club heeft de ambitieuze doelstelling om Gouda energieneutraal te maken. Dat lukt natuurlijk alleen maar als heel veel inwoners en bedrijven mee gaan doen. Bijvoorbeeld door grote aantallen zonnepanelen te in-

stalleren. In onze wijk is al eens vastgesteld dat bijvoorbeeld het dak van de Goudse verzeeringen en de Goudse Waarden zeer geschikt zijn om vol te leggen. Maar ook uw dak is mogelijk heel geschikt. En u bent waarschijnlijk verbaasd als u hoort hoe hoog het rendement van zo'n investering is.

Als u geïnteresseerd bent stuur dan eens een mailtje naar groengouda@gmail.com. We moeten eens nadenken of we als wijkteam hier ook onze eigen energie in moeten stoppen.

NIEUWS UIT DE VOGELKOOI

Door Manon Vonk

We hebben er een nieuwe enthousiaste vrijwilliger bij. Paula was al zijdelings betrokken bij de zorg van de dieren door haar werk bij de Dierenambulance. Met haar uitgebreide kennis van vogels hebben we heel veel steun aan haar.

In maart zijn er nieuwe nestkasten geplaatst. Deze vallen zo goed in de smaak dat ze bijna volledig bezet zijn. Bij de eerste leg hebben we ruim 30 kleine pukkies kunnen tellen! Inmiddels zijn ze al weer bezig met de tweede leg. De nestkasten worden wekelijks gecontroleerd of het wel goed gaat met het jonge grut. Als de nestkasten te vol zitten hebben de vogels meer kans op spreidpoten en kunnen ze niet overleven. Er zijn al meerdere vogels onder de hoede van Paula gekomen om de pootjes op te binden, zodat ze weer een vrolijk vogelleven kunnen krijgen.

WIJK IN BEDRIJF GASTOUDEROPVANG HUIS VOL LIEFDE

Door Trudie Galama

Ik ben op bezoek bij gastouder Monique Haveelaar. Sinds 2012 runt ze haar gastouderopvang in de Noorderstraat op nummer 14. Haar loopbaan startte ze in de gezinszorg. Maar als daar grote veranderingen komen, gooit ze het roer om en begint haar eigen gastouderopvang, nu 25 jaar geleden. Haar zoon van een half jaar kreeg er in een keer een paar speelkameraadjes bij!

Monique vangt kinderen van 0 tot 4 jaar op. Dan worden de kleuters uitgezwaaid en vertrekken ze naar de basisschool. Ze is voor de kleintjes dus 4 jaar lang het vaste gezicht, een rustpunt in het drukke kinderleven. Omdat haar opvang kleinschalig is, kan zij heel creatief met de oppassuren omgaan. Voor iedere vraag is een oplossing. Het Huis Vol Liefde staat gastvrij open van maandag tot en met vrijdag van 's morgens zeven tot 's avonds zeven. Er is plaats voor 5 kindertjes.

In de gezellig ingerichte huiskamer wordt gespeeld en tussen de middag gegeten. Elke dag gaan de kleintjes naar buiten. Soms zijn ze in het park te vinden en soms in het speeltuintje om de hoek van de straat. Huisdieren horen er natuurlijk ook bij. In de tuin heeft het konijn zijn hok en de poes ligt naast mij op de bank.

Het zijn natuurlijk allemaal prinsjes en prinsesjes die bij Monique komen spelen. Maar haar regels gelden voor iedereen. Dat betekent veel praten en uitleggen en geduld hebben. Communicatie met de kinderen en hun ouders is heel belangrijk.

Op mijn vraag of ze na 25 jaar wel eens wat anders zou willen doen, antwoordt ze resoluut "nee, ik zou niets anders willen, met kinderen omgaan is het leukste wat er is."

ONS MONUMENTALE PARK

Door Ton Kooijman

Een monument van verwaarlozing

We meldden eerder dat wethouder Niezen op bezoek is geweest om te kijken hoe ons monumentale park er bij ligt. Ze is daar wel wat van geschrokken, zo vertelde ze toen. Maar niet genoeg, stellen we nu vast. Want op het bezoek volgde een brief waarin staat dat er toch echt geen geld is voor behoorlijk onderhoud (zo vertalen wij het). We geven het nog niet op en proberen tot een paar afspraken te komen. Aan de hand van een paar constatering. Eén ervan is dat er tientallen bomen of al dood zijn of er steeds slechter bijstaan. Hieronder nog maar eens de foto van een reusachtig exemplaar dat

langzaam morsdood in het water valt.

Veel kranten hebben tegenwoordig een rubriek waarin ze uitspraken toetsen op het waarheidsgehalte. Laten we dat ook maar een keer doen. We hebben gevraagd om de laagste delen van het park op te hogen, die vaak onder water staan en kapot gereden worden door de grasmaaiers die nergens rekening mee houden; ook naamboordjes bij de bomen moeten het ongetel. In de brief staat nu dat daar geen geld voor is, maar ook dat bomen nog meer gaan lijden als er wordt opgehoogd. Dat nu lijkt ons heel sterk. De bomen staan vrijwel overal decimeters boven het ingezakte maaiveld tien meter verderop. Wortels komen daardoor ook bloot te liggen. We vragen niet om het hele park op te hogen, maar om de laagste modderplekken een beetje grond te geven. We beschouwen daarom die uitspraak als onwaar en een smoesje.

DE KATTENSINGEL OP DE SCHOP

Door Peter Schönfeld

In september 2016 is een begin gemaakt met de herinrichting van de Kattensingel door de aanleg van een nieuwe waterleiding en gasleiding. Hierdoor lag de straat ook de afgelopen maanden voortdurend open. Maar eind mei is de aanne-mer KWS daadwerkelijk met de herinrichting van de Kattensingel begonnen. Een groot werk voor Gouda, maar zeker ook belangrijk voor onze wijk. Daarom willen wij in deze wijkkrant hier uitgebreid aandacht aan besteden.

Zoals bekend is de kade van de Kattensingel in de loop van de afgelopen jaren zwaar weggezaakt en heeft de gemeente al vijftien jaar geleden besloten dat deze kade, die rond 1930 is gebouwd, moest worden vervangen. In de afgelopen vijftien jaar is er veelvuldig gediscussieerd hoe de kade en de rest van de straat er uit zouden moeten gaan zien. Vele bijeenkomsten tussen gemeente en de bewoners zijn hieraan gewijd. Al in 2007 had de gemeente serieuze plannen de singel aan te pakken, maar heeft toen uiteindelijk het geld, dat hiervoor bestemd was, aan de herinrichting van de Jamessingel uitgegeven. Een positief resultaat van de toenmalige discussie was de beslissing om van de Kattensingel een "30 km straat" te maken.

Nu alweer tien jaar later is daadwerkelijk door de aanne-mer KWS begonnen met het werk aan de Kattensingel. Het ontwerp hiervoor heeft de gemeente, in tegenstelling tot tien jaar gele-

den, in uitstekend overleg met de bewoners opgesteld. Hierdoor zijn er hoegenaamd geen meningsverschillen geweest bij het maken van het ontwerp. De gemeente verdient hiervoor een pluim! Het totale werk duurt nog tot begin 2018. Wij vertrouwen erop dat de aannemer het project op net zo'n voortvarende wijze zal uitvoeren als hij de afgelopen maand is begonnen, met als resultaat dat wij weer trots kunnen zijn op een mooie Kattensingel waar het prettig is te wandelen langs het water.

KWS INFRA BV

Komende maanden werkt de aannemerscombinatie KWS Infra Rotterdam / Holland Scherm aan het vervangen van de kademuren langs de Kattensingel. Ook de reconstructie van het wegdek van de Kattensingel maakt deel uit van het project. Als gast in de buurt introduceren de bedrijven graag het project en een aantal sleutelfunctionarissen in de het projectteam aan de buurt door middel van dit artikel.

Het project

Het project 'Kademuren Kattensingel', midden in de historische binnenstad van Gouda, onderscheidt zich door de goede samenwerking tussen KWS Infra Rotterdam, Holland Scherm en de gemeente Gouda. In de aanbestedingsfase heeft de aannemerscombinatie een zogenoemde EMVI-plan (Econo-misch Meest Voordelige Inschrijving) ingediend waarin haar zienswijze op de uitvoering van het werk in de breedste zin des woords is omschreven. Door het toepassen van slimme technische oplossingen, het verkorten van de doorlooptijd van het project en veel aandacht voor de diverse partijen (omwonenden, ondernemers) in de omgeving van het werk kregen KWS Infra en Holland Scherm het project gegund van de gemeente Gouda.

Een van de slimme technische oplossingen, die toe worden gepast, is het vervangen van de kadeconstructie zonder een tijdelijke damwandkuip mogelijk. Door middel van een zogenoemde Berliner wand creëren we een bouwkuip waarin we de palen en damwanden kunnen drukken. Dit vermindert de noodzaak om bemaling toe te passen en daarmee de overlast van trillingen. Bij de voorbereiding van het project is sowieso veel aandacht besteed om de hinder voor de buurt tot een minimum te beperken. Door een slimme fasering en planning blijven de woningen en bedrijven beter bereikbaar en ervaart het toch wel drukke verkeer op de Kattensingel minder hinder bij de doorstroming. Toch ontkomen we er niet aan om enkele keer de Kattensingel helemaal af te sluiten om aan het asfalt te werken. In het weekend van 26 mei is de bestaande laag asfalt gefreesd. Daarna is de fundering aangebracht en geëgaliseerd, waarna twee lagen asfalt zijn gedraaid. Op een later moment zal de

deklaag worden aangebracht. Er zijn opnames gemaakt van het gehele weekend en verwerkt in een time-lapse film. Wilt u dit filmpje bekijken? <http://bit.ly/timelapsegouda>

Conform planning zal het werk in het eerste kwartaal van 2018 worden opgeleverd.

De bedrijven

Zowel KWS Infra Rotterdam als Holland Scherm maken deel uit van Koninklijke Volker Wessels Stevin (VolkerWessels). Dit concern is het tweede bouwbedrijf van Nederland en bestaat uit 120 verschillende bedrijven. VolkerWessels is internationaal actief in alle vormen van bouwnijverheid. De samenwerking tussen zusterbedrijven, zoals op de Kattensingel het geval is, heeft als voordeel dat beide partijen elkaar goed kennen en korte lijnen hebben in de afstemming van de werkzaamheden. KWS Infra is de grootste wegenbouwer van Nederland. De asfaltcentrales van het bedrijf produceren jaarlijks ongeveer een kwart van al het asfalt dat wordt gebruikt. De aanleg van wegen is al meer dan 115 jaar onze absolute specialiteit. KWS Infra heeft een decentrale organisatie. Met regionale vestigingen, dochters en deelnemingen zijn we overal in Nederland actief. KWS Infra is vertrouwd met iedere opdrachtgever en elke schaalgrootte. KWS Infra is de verbindende factor.

Holland Scherm is specialist op het gebied van geluidsschermen. Door onze jarenlange ervaring bieden wij totaaloplossingen op het gebied van geluidhinder. We adviseren, ontwerpen, bouwen en onderhouden alle denkbare typen geluidsschermen, daarnaast verzorgen we de complete projectbegeleiding inclusief afstemming met stakeholders en omwonenden. Voor elke vraag bieden wij de gewenste oplossing.

Naast geluidsschermen heeft Holland Scherm zich gespecialiseerd in kleinschalige civieltechnische betonwerken en (binnenstedelijke) kade-muurconstructies. Dit varieert van funderingen van masten, onderheide rotondes, vloei-stofdichte vloeren in de industrie tot fietstunnels en bruggen.

Als omgevingsmanager is Gert-Jan Roth van KWS Infra Rotterdam actief op dit project. "Mijn werkzaamheden zijn erop gericht om de verbinding te zijn tussen het uitvoeringsteam en de buurtbewoners."

Als omgevingsmanager zijn mijn werkzaamheden teveel om hier te benoemen. Van voorlichting en presentaties op scholen en infra opleidingen tot webcare. Van slecht nieuws gesprekken tot het organiseren van een oplevering /openingsevenement. In grote lijnen is het ontzorgen van de omgeving en de opdrachtgever. Voor vragen, opmerkingen en complimenten ben ik

voor de bewoners altijd bereikbaar per telefoon 06-54976385 of email groth@kws.nl. Heeft u behoefte aan persoonlijk contact, ik loop met regelmaat over het project en kunt u mij aanspreken."

Gert-Jan heeft elke donderdag in de even week in de bouwkeet op het terrein van "de Product" het inloopspreekuur van 15.00 – 17.00 uur.

De geschiedenis van asfalt

Asfalt wordt al lang gebruikt. De Mesopotamiërs maakten er baden waterdicht mee, de Feniciërs hun schepen, en de Egyptenaren legden asfaltblokken langs de Nijl om erosie te voorkomen. In 625 v. Chr. vinden we het eerste beschreven gebruik van asfalt als wegdek in Babylon. Ook de Grieken en de Romeinen gebruikten het 'zwarte goud'. De laatste deden dit vooral als afdichtmateriaal, zowel voor hun baden, waterreservoirs en aquaducten.

Vanaf de 20e eeuw wordt asfalt vooral gebruikt in asfaltbeton, dat als wegdek moet dienen. In 1870 ontwikkelde de Belgische chemicus Edward J. de Smedt het moderne asfaltbeton. De Smedt was geëmigreerd naar de Verenigde Staten en werkte aan Columbia University in New York City. De eerste moderne asfaltweg lag in Newark, New Jersey en door de Hollandse handelsgeest al snel in ons land.

DE KATTENSINGEL - EEN WEG MET OBSTAKELS EN HINDERNISSEN

Door Trudie Galama

Om 08.00 uur zit ik bij KWS Infra Rotterdam (een VolkerWessels-onderneming) op het terrein van de Kaashandel aan de Kattensingel. KWS Infra Rotterdam heeft hier een tijdelijk kantoor ingericht, van waaruit de werkzaamheden aan de Kattensingel worden gecoördineerd. Twee wanden hangen vol met grote vellen papier, waarop de planning van het werk is uitgezet. Het geeft een indruk van hoe complex dit werk is.

Stefan en Hubert voor het planbord

Tegenover mij zitten Stefan van der Ham (KWS Infra Rotterdam) en Hubert Kuijt (Holland Scherm = zusteronderneming van KWS Infra Rotterdam). Stefan woont in Katwijk en werkt al 16 jaar als uitvoerder. Hubert rijdt iedere dag van Berkel en Rodenrijs naar Gouda en is al 13 jaar als hoofdvoerder werkzaam. Beide heren hebben meerdere projecten onder zich waar de herinrichting Kattensingel er een van is. Stefan is verantwoordelijk voor het droge deel, dus de weg en het trottoir. Hubert is verantwoordelijk voor het natte deel, dus de kademuur. KWS Infra Rotterdam was al eerder in Gouda aan het werk aan de Achterwillenseweg en Jac. P. Thijsselaan.

Dagindeling

Om 6.30 uur zijn Stefan en Hubert al in hun keet te vinden en wordt de dag voorbesproken. Om 07.00 uur zijn alle mannen aanwezig en starten de werkzaamheden, rond 09.00 uur is er koffie en om 12.30 uur wordt er gelunched. De mannen zijn zelf supporting want de keetjuffrouw is al jaregeleden vertrokken. Om 16.00 uur gaat iedereen naar huis. Stefan en Hubert wat later want er is altijd nog wel iets te regelen of te bespreken.

Uitdagend project

Bouwen in een weiland is makkelijker dan in de binnenstad van Gouda. Het Kattensingelproject is dan ook op vele fronten een uitdaging voor Stefan. Hij vindt het niet moeilijk om dat te illustreren: het drukke verkeer, de oude woningen en zijn bewoners en de eeuwenoude singel met kabels en de leidingen die zich onder het

wegoppervlak bevinden. Hubert voegt daaraan toe het werken onder water ten behoeve van de kademuur.

Bijzonder was de planning en de uitvoering in het weekend van 26 tot 29 mei. De Kattensingel werd vrijdagavond om 19.00 uur afgesloten voor alle verkeer. Vrachtauto's en machines reden af en aan. Het oude asfalt werd weggereiden en 170 ton asfalt werd in één dag gelegd. Bijna continue werd er 56 uur gewerkt door 30 à 40 man. Maandagmorgen om 06.00 uur werd de Kattensingel schoon opgeleverd. Dat is een felicitatie waard!

Er zijn opnames gemaakt van het gehele weekend en verwerkt in een timelapse film. Wilt u dit filmpje bekijken? <http://bit.ly/timelapsegouda>

Zij realiseren zich dat tijdens het hele project veel wordt gevraagd van de bewoners en ook van alle weggebruikers. Verkeersregelaars doen hierbij goed werk, hoewel dat lang niet altijd door alle automobilisten wordt gewaardeerd.

Social Return

KWS Infra Rotterdam biedt in opdracht van de gemeente werk aan mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. KWS Infra Rotterdam ondersteunt dit streven om mensen die geen werk hebben terug te brengen in het arbeidsproces. Social return staat momenteel volop in de belangstelling, zowel bij aanbestedende partijen als de overheid.

Lean filosofie

Stefan vertelt over de Lean filosofie die door KWS Infra Rotterdam wordt toegepast onder de eigen noemer Samen Slimmer Bouwen (SSB). In deze filosofie staat de mens, die zelf verantwoordelijk is voor zijn denken en doen, centraal. Ook de mensen van buiten het bedrijf (onderaannemers en leveranciers) worden betrokken bij het proces en zo wordt optimaal gebruik gemaakt van elkaars kennis en kunde om tot de beste oplossing te komen. Sander en Hubert zijn goed te spreken over de gemeente Gouda. De wijk in overleg met de gemeente heeft voor haar bewoners verschillende informatieavonden geor-

ganiseerd. Zo konden de direct betrokkenen hun wensen en problemen op tafel leggen. Hubert voegt daaraan toe dat de presentatie van het project in Het Huis van de Stad grote indruk op hem heeft gemaakt. De prachtige raadszaal, gevuld met ruim 100 belangstellenden was indrukwekkend. Deze bijeenkomst werd georganiseerd door de gemeente in samenwerking met KWS.

Wat maakt dit werk bijzonder?

Hubert wijst op de bijzondere constructie van de kademuur. In stukken van 100 meter wordt de kade aangepakt. Er gaan 400 palen met een lengte 23 meter de grond in. Het materieel wordt grotendeels over het water aangevoerd, wat minder vrachtwagens over de weg betekent maar met al die bruggen en een sluis een bijzondere planning vraagt. Stefan antwoordt dat voor hem elke dag anders is. Het is iedere keer weer een uitdaging om vanuit het niets een project als een goed rijdende trein te laten rijden en met een positief resultaat het werk af te sluiten. Hij benadrukt dat veiligheid bij alles bovenaan staat. Stefan heeft groot respect voor zijn mensen die aan de Kattensingel werken. De zomerse temperaturen van de afgelopen weken zijn heerlijk als je aan het strand ligt, maar als het kwik oploopt tot 30 graden en de warme uitlaatgassen daar nog eens een schepje bovenop doen, is dat verre van aangenaam voor zijn collega's. Daar kan een ijsje van Stefan weinig aan veranderen.

Kinderdagverblijf Watt
Kanaalstraat 1, Gouda
 tel. 571373

www.kdvgouda.nl